

KINNITAN:

Aire Tammik

AT Raplamaa Liikluskoolitus OÜ juhatuse liige

Allkirjastatud

05.12.2024.

A1-ALAMKATEGOORIA MOOTORSÕIDUKI JUHI ETTEVALMISTAMISE
TÄIENDUSÕPPE ÕPPEKAVA.

AT Raplamaa Liikluskoolitus

Õppekavarühma nimetus: Transporditeenused

Õppeasutus: AT Raplamaa Liikluskoolitus OÜ, registrikood 16057462, ettevõtte aadress Tallinna mnt 33, Rapla.

Õppekava kinnitamise kuupäev: 01.10.2023.

Õppekava koostamise alus: Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“. (Kliimaministri 24.07.2023 määruse nr 39 sõnastuses).

Kursuse läbiviimise alus: HTM tegevusluba nr 1.1-3/24/174, käskkirjaga nr 1.1-2/22/155. Välja antud 11.11.2024.

Juhi ettevalmistamine annab õpilasele teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt A1-alamkategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Teooriaõppe elektrooniline õppekeskkond: sisaldab üle 1200 teooriaküsimuse (*võimalik lahendada mh. teemade kaupa, oma vigadel põhinedes jm.*), videoloengu vastavalt õppekava teemadele. Lisamaterjal: märgid, „3D“ ringristmikud, valdkonda tutvustavad õppekaardid ja muud seadusele vastavad lahendused e-õppekeskkonnas. Lisaks saab lahendada teooria vahe- ja lõpukontrollküsimusi ning vajadusel suhelda kooli teooria- ja sõiduõpetajaga, kes suunab õpilast õppeprotsessis, tuginedes arengutreeningu põhimõtetele.

Õppeklass: seadusele vastav õppeklass, mis sisaldab muu hulgas: magnettahvel või kirjutustahvel ja teised visualiseerimisvõimalused – monitor/arvuti/, audio- ja videovahendid.

Õppeväljak: kõvakattega nõuetele vastav õppeväljak. Väljak vastavuses „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele,, §4 kehtestatud määruises sätestatule.

Õppesõiduk: Õppesõiduk vastavuses „Liiklusseaduse” § 100 lõike 7 alusel kehtestatud määruises sätestatud eksamisõiduki ja juhi varustuse nõuetele.

Koolitaja: Mootorsõidukijuhi õpetaja vastab
mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooninõuetele vastavalt
„Liiklusseaduse” §118 toodule.

Koolituse läbiviija: AT Raplamaa Liikluskoolitus.

Mootorrattajuhi A1 – alamkategoria täiendusõppe koolituse õppetöö mahud akadeemilistes tundides (45 min):

Kategoria	Elektroonilise õppekeskkonna teooriaõppe tundide maht koos kooli teooriaeksamiga	Õppesõidu tundide maht sõidutundides koos kooli sõidueksamiga
A1	10	10

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.

Täiendusõppe korras valmistatakse ette A1-alamkategoria mootorsõidukijuhti, kes taotleb A1-alamkategoria, mootorsõiduki juhtimisõigust ja kes:

- 1) juhtimisõiguse taotlemisel omab esmast juhiluba või juhiluba mistahes kategoria auto juhtimiseks;

- 2) omab kehtivat mootorsõidukijuhi tervisetõendit A1-alamkategooria sõiduki juhtimist lubava märkega;

ÕPPEKAVA STRUKTUUR, ÕPPE KESTUS JA KORRALDUS

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus tagavad õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt ettenähtud liiklusalastele mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele.

Liiklusteooria- ja sõiduõppe ühe õppetunni kestus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta on õpetaja ja õpilase jaoks puhkepaus 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu.

Teooriaõpe ja sõiduõpe hõlmavad järgmisi teooriaõppe ja sõidutundide teemasid vähemalt alltoodud mahus.

Mootorrattajuhi A1- alamkategooria täiendusõppe koolituse õppekava struktuur ja maht akadeemilistes tundides (45 min):

Teooriaõpe		Sõiduõpe	
	Õppetunde		Sõidutunde
Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	1	Juhi tööasend ja turvavarustus	1
Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	1	Mootorratta käsitlemine	1
Mootorratta turvalisus	1	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teedel	1
Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites	1		2
Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis	1	Mootorratta juhtimine erinevates liiklusolukordades	2
Mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine	1		
Grupis sõit	1	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	2
	1	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal	1

Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	1		
Kooli teooriaeksam		Kooli sõidueksam.	
Minimaalne õppetundide arv	10	Minimaalne sõidutundide arv	10

Veebipõhise teooriaõppe läbimist kinnitab elektroonilises õppekeskkonnas Teooria.ee positiivsele tulemusele sooritatud eksam. Vajadusel määratakse sõidutundide kogumaht sõiduõppe individuaalses õppekavas.

Juhi koolitaja võib sõltuvalt õppekorraldusest, õpetamise metoodikast ja tingimustest muuta teemade käsitlemise järjestust ja teemasid lisada.

Koolitusel õpitu kinnistamiseks ja materjali kordamiseks võib õpilasele ette näha iseseisva töö. Õpilane teeb iseseisva töö õpetaja soovitustest lähtudes ja neile tuginedes. Iseseisva töö tulemusi kontrollib õpetaja.

Juhendaja kaasamine on lubatud. Juhendajaks võib olla vaid isik, kes vastab liikluseaduse § 109 vastavatele tingimustele, ja kellel on kehtiv juhendaja tunnistus.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Teooriaõpe: teadmiste kontroll autokooli klassiruumis või veebikeskkonnas.

Sõiduõpe: sõiduuskuste kontroll – kooli sõidueksam.

Täiendusõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus Teooria.ee keskkonnas ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

Õppekava koostaja: AT Raplamaa Liikluskoolitus

Aire Tammik- juhatuse liige e-post:

airetammik@gmail.com telefon: +372 5348643

1. TÄIENDUSÕPPE KOOLITUS

1.1 Teooriaõpe

T 1	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • teab juhiloa saamise tingimusi ja korda; • teab õppetöö korraldust; • teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente; • teab, kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab; • on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määru sees seatud juhi koolituse eesmärgid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 2	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • on valmis vastutama oma õppimise eest; • on koostanud individuaalse õppeplaani; • teab, kuidas autokool iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajadusel abi saab.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 3	Mootorratta turvalisus
------------	-------------------------------

Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
-----------	---

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • mõistab mootorratta kasutaja juhendiga tutvumise olulisust; • teab mootorratta tüüpe ja nendest tulenevaid erisusi ja riske suurendavaid tegureid; • teab sõitjate- ja veoseveo ning turvavarustuse kasutamise nõudeid; • teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama; • teab mootorrattale istumise ja maha tulekuga seotud ettevaatusabinõusid; • teab mootorratta erinevate mehhanismide tööpõhimõtteid; • teab kasutatavale mootorrattale kehtivaid tehnoseisundi nõudeid; • teab keskkonnaga seonduvaid nõudeid mootorratta kasutamisel; • teab kasutatava lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja mootorratta • juhitavusele.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 4	Sõidu alustamine ja mootorratta asukoht sõites
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • teab, kuidas mootorrattaga ohutult sõitu alustada; • teab mootorratta asukoha valikuga seotud reegleid; • teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil; • on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 5	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis Vastavate
Õppe sisu	teemaloengute läbimine, sh: • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • teab mootorratta juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes mootorratta juhtimisega asulas; • omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis mootorratta juhtimisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest; • on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel mootorratast juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 6	Mootorratta peatumine ja sõidu lõpetamine
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: • Videoloengud • Dokumendid • Slaidid • Testid

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ● teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud erisusi; ● oskab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamise reegleid probleemülesande lahendamisel rakendada; ● teab mootorratta peatamise ja sõidu lõpetamisega seotud ohtu suurendavaid tegureid (pehme ja ebatasane pinnas, teekatte eripärast lähtuvad ohud, kallak ja tõus jms).
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 7	Grupis sõit
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ● teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi grupi üles ehitamiseks (grupis olevate mootorrataste asukoht teel) lähtuvalt grupi suurusest, tee iseärasustest, sõidu eesmärgist, mootorratta iseärasustest, juhi kogemusest jms; ● mõistab, et grupi ülesehitusest sõltub sõidu ohutus; ● teab grupis sõitmisel erinevaid võimalusi teabe vahetamiseks (käeviiped, raadiojaamade kasutamine, navigatsiooniseadmete kasutamine); ● mõistab grupis sõitmisel ohutuse tagamiseks vajaliku teabe vahetamise viiside kokkuleppimise tähtsust.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 8	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ● teab mootorrattaga möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud erisusi (grupis sõites, mootorratta tüübist tulenev jms); ● mõistab, et teel, kus pärisuunas on kaks või enam teekattemärgistega tähistatud sõidurada, on ohtlik tiheda liikluse korral, kui kõik rajad on ühtlaselt koormatud, ees sõitvatest sõidukitest mööda sõita.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 9	Mootorratta juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
Õppe sisu	Vastavate teemaloengute läbimine, sh: ● Videoloengud ● Dokumendid ● Slaidid ● Testid
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: ● teab mootorrattale mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada; ● teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes mootorratta juhtimisega seotud ohte ja kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida; ● teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral; ● mõistab, et pimedal ajal on nähtavus palju halvem kui valgel ajal vaatamata tulede õigele kasutamisele, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega; ● omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige pikija külgsuhtega; ● saab aru pimedal ajal esinevatest, eriti kergliiklejatega seonduvatest ohtudest.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

1.2 Sõiduõpe

S 1	Juhi tööasend ja turvavarustus
Õppe sisu	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • oskab teostada mootorratta sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades mootorratta käsiraamatut; • oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks; • oskab kasutada mootorratta turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust; • oskab kasutada mootorrattale paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid; • teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; • on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 2	Mootorratta käsitlemine
Õppe sisu	Luuakse eeldused ohutu ja keskkonda säästva mootorratta käsitlemisoskuste kujunemiseks, mis on vajalikud sõiduõppe jätkamiseks vähese liiklusega teedel.

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel; • teab mootorratta vale käsitlemisega seonduvaid ohte ja mõju keskkonnale ning oskab sooritada erimanöövreid; • omab realistlikku arusaama isiklikest, mootorratta käsitlemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta käsitlemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on motiveeritud mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt käsitlema.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 3	Mootorratta juhtimine vähese liiklusega teel
Õppe sisu	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks. Luuakse eeldused kasutada turvavarustust ja nõuda turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • oskab käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides; • omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese liiklusega teel; • oskab peatuda ja parkida teel; • teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhul kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.
--------------	--

Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.
--------------------	--

S 4	Mootorratta juhtimine erinevates liiklussituatsioonides
Õppe sisu	Luuakse eeldused liikluses osalemiseks vajalike oskuste kujunemiseks tasemeni, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • oskab keerulisema ja tihedama liiklusega teel käsitseda mootorratast ohutult ja keskkonda säästvalt; • omab erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi teel; • teab erineva liiklusega teedel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida; • mõistab, et juhil kui suurema ohuallika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest; • omab realistlikku arusaama isiklikest, erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud mootorratta juhtimisega erineva liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada; • on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega; • on võimeline hindama võimaliku liiklusohtliku olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt; • on võimeline liiklusoludega arvestades mootorratast juhtima antud teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 5	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
Õppe sisu	Luuakse eeldused mootorrattaga ohutuks möödasõiduks, möödumiseks ja ümberpõikeks ning väljaspool asulat peatumiseks ja parkimiseks vajalike oskuste kujunemiseks.

Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • oskab hinnata ohutuks möödasõiduks vajalike eelduste olemasolu; • mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver; • oskab ohutult mööda sõita nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu; • oskab käituda möödasõidetava rollis; • omab realistlikku arusaama isiklikest, möödasõidu, möödumise ning ümberpõikega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 6	Mootorratta juhtimine planeeritud teekonnal
Õppe sisu	Lua eeldused arusaama kujunemiseks, et sõitudega seonduvat aegsasti planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust. Lua eeldused motivatsiooni suurendamiseks sõiduga seonduvat planeerida.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: • oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita; • mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust; • on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima; • sõiduteekonda kavandades hindab ja võtab arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus ja halb nägemine.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.